

Iz Koroškega. (Izpraševanje iz verouka zopet obligatno pri učit. skušnjah na Koroškem.) — C. k. šolski svet za Koroško je poslal oglas vsem okrajnim šolskim svetom, v katerem ukazuje, da se bode uže m. oktobra izpraševalo iz verouka, in da so vsi spraševanci obvezani temu izpraševanju. C. k. okrajnim šolskim svetom pa se naroča, naj opozoré na to učitelje, da se pripravijo za to spraševanje. Oglas dalje pravi, da se česteje primeri, da morejo učitelji pomoči pri poučevanju v verouku, zato pa je potreba uže zarad pouka sploh, da so za to sposobni. — Priporoča pa se tudi učiteljem, ki niso dostali spraševanje iz verouka, ali ki sploh niso bili sprašani v tem nauku, da dopolné ali popravijo svoje izpraševanje. Spodbujajo naj se pa učitelji za to izpraševanje tudi zarad tega, ker se bode pri umeščenju gledalo na to, in se bode v verouku zahtevalo vsaj red »zadostno« za stalno umeščenje in povišanje.

Pokojni knezoškof ni hotel posiljati svojega komisarja k učiteljskim spraševanju, ker se niso nič ozirali na red iz kerščanskega uka, in so se nekateri ponašali s svojo nevednostjo. — Poslednji odstavek tega razglasa nekako popravlja prejšno zamudo. Ako bi misel tukaj naznanjena postavno obveljala, potem bi noben nadučitelj ne mogel umeščen biti, ki bi ne bil poterjen za pouk v kerščanskem uku, in bili bi za korak bliže verski šoli.

Razne novice.

Šest Metelkovih ustanov po 42 gld. ljudskim učiteljem se razpisuje do 4. oktobra t. l. — Prošnje pótem c. k. okrajnih šolskih svetov slavnemu c. k. deželnemu šolskemu svétu v Ljubljani.

Goriški deželni šolski svet, kakor naznanja »Soča«, sklenol je navsét g. dr. Tonklija, prositi ministerstvo, da se na goriških srednjih šolah zopet proglasita slovenski in italijanski jezik za obligatna predmeta Slovincem, oziroma Lahom, kakor je bilo to pred 1878 letom.

Na goriškej kmetijskej šoli se začne teoretično-praktično podučevanje 15. septembra in se sprejmó kot gojenci v slovenski oddelek: a) mladeniči, ki so spolnili 15. leto; b) znajo brati in pisati; c) ki so krepke postave in dokazujejo dobro nravno vedenje. Določenih je 8 štipendij po 100 gld., ki se podelé sinovom poljedelcev. Prošnje za sprejem naj se vložé do 7. septembra.

Učiteljska zborovanja t. m. v Ljubljani. — V četrtek 22. septembra je redni vsakoletni občni zbor vdovskega učiteljskega društva. Ob 8. je sv. maša pri sv. Jakobu in ob 9. se začne zborovanje; stari terg hišna štev. 13. Poleg stvari, navadnih pri občnem zboru, je letos tudi na dnevnem redu predlog učitelja g. Govekarja, ki se glasi, da se gledé na ugodni denarni stan društva bodočim učiteljskim vdovam in sirotam pokojnina, oziroma podpornina, poviša od 80 na 100 in od 20 na 25 gld. Isto tako naj se onemoglim učiteljem, kolikor je po pravilih dovoljeno, podpornine more dati do 100 gld. na leto. Tovarishi, prevdarite stvar! — Po končanem zboru ima tudi slovensko učiteljsko društvo svoj redni občni zbor. Blagajnik poroča o denarstvu in tajnik o delovanju društva p. l. Na dnevnem redu je dalje razgovor: Dolžnosti narodnega učitelja do svojega naroda. Potem pridejo volitve, i. dr. pri občnem zboru navadno; na versto pride še »Narodna šola« ter poročilo o njenem delovanju preteklega leta. — Tovarishi, rodoljubi, pridite gotovo vsi k zborovanju!

Račun

o dohodkih in troških vdovskega učiteljskega društva, njega vdov in sirot na Kranjskem od 31. avgusta 1880 do 1. septembra 1881.

Opr. stev.	Posamezno	Gotovina		Obligacije	
		gld.	kr.	gld.	kr.
	Prihodki:				
1	Gotovine v blagajnici od preteklega l. 1880	472	56		
2	Letnina in vstopnina društvenikov:				
	I. četrletje . . . 69 gld. — kr.				
	II. " . . . 119 " — "				
	III. " . . . 141 " — "				
	IV. " . . . 40 " — "	369	—		
3	Obresti od obligacij, in sicer:				
	I. četrletje . . . 91 gld. 40 kr.				
	II. " . . . 702 " 45 "				
	III. " . . . 83 " — "				
	IV. " . . . 721 " 35 "	1.598	20		
4	Iz hranilnice vzel	300	—		
5	Obresti od izposojenega kapitala:				
	I. četrletje . . . 9 gld. — kr.				
	II. " . . . — " — "				
	III. " . . . 6 " — "				
	IV. " . . . — " — "	15	—		
6	Kapitala je bilo vernjenega:				
	I. četrletje . . . — gld. — kr.				
	II. " . . . 25 " — "				
	III. " . . . 25 " — "				
	IV. " . . . 50 " — "	100	—		
7	Nakupljene obligacije imajo nomin. vrednosti			1.200	—
	Skupaj	2.854	76		
	Troški:				
8	Vdovam in sirotam:				
	I. četrletje . . . 272 gld. 50 kr.				
	II. " . . . 269 " 66 "				
	III. " . . . 282 " — "				
	IV. " . . . 262 " 50 "	1.086	66		
9	Učitelju M. K. po sklepu občnega zbora	50	—		
10	Dolžno pismo N. St.	200	—		
11	" " A. M.	100	—		
12	V hranilnico vložil	150	—		
13	Za pisarno	5	—		
14	" nakupovanje obligacije	909	65		
	Skupaj	2.501	31		
	Premoženje:				
15	Hranilnične bukvice	853	4		
16	V državnih obligacijah pret. leta			37.850	—
17	" " " tek. leta, gl. točk. 7			1.200	—
18	Privatna dolžna pisma po 100, 25 in 175 gld.	300	—		
19	Gotovine v blagajnici	353	45		
	Skupaj	1.506	49	39.050	—

V Ljubljani, 1. septembra 1881.

Dr. Anton Jarc,
pervosodnik.

Matej Močnik,
blagajnik in tajnik.

Štirirazredna ljudska šola v Komnu je letos prvič izdala tiskano šolsko poročilo. V njem nahajamo na prvem mestu sestavek gosp. Lebana: o šolske bukvarnici, za tem člankom so navedene: šolske oblasti, učiteljske osebe, šolska kronika in razredba učencev in učenk, katerih vseh skupaj je bilo 304. Podučevali so: dva učitelja, dva kateheta in dve učiteljici.

Cesarjeve besede. — Ko je letos m. avgusta presvetli vladar obiskal Tirolsko in Predarelsko, je spregovoril raznim deputacijam, ki so se mu poklanjale, vzvišene besede, s katerim je razodeval preblago svoje serce, a taki reki zaslužijo, da se spominu ohranijo.

12. avgusta je blagi vladar obiskal odgojišče (penzjonat) jezuitov v Feldkirchen. Poslovivši se in izstopivši iz poslopja, rekel je svitli cesar: »Zelo sem zadovoljen in voščim zavodu daljni uspeh« in O. Löffler še pristavi: »pod varstvom Njih Veličanstva«.

V odgojišči Sacré-Coeur v Riedenburgu je rekel cesar prednici: »Vaše odgojišče je v najboljšem slovesu, tudi dunajsko je močno obiskovano. Poznam je in moja gospa ga je obiskovala pred nekaj časom, le nadaljujte ter izreajte žensko mladež v bogaboječnosti, kreposti in rodoljubji«. — To je dan danes zelo potrebno.

Knezškofu Leiss iz Briksen, ki je prišel poklonit se, rekel je cesar: »Pričan sem o zvestobi in vdanosti duhovščine in veselo je, da skuša vplivati na ljudstvo v smislu konservativnem, in hvala Bogu, tukaj še duhovščina zelo upliva«.

V Innsbruck 13. p. m. je spregovoril cesar v dvornem gradu vitezu Toggenburg tako-le: »Posebno ljubim Tirolsko in veselí me, da se je ohranilo staro pošteno mišljenje«. Mestnemu župniku Kometer je rekel vladar: »Duhovščina ima velik nalog v Tirolih, in ker pri ljudstvu veliko veljá, tudi to lahko spolni. V ljudski šoli priučite mladino bogaboječnosti in kerščanstvu in vtisnite ji ljubezen do domovine; postave dovolé cerkvi velik delokrog in nekatere gerče in pomanjkljivosti pri postavi se dade lahko odverniti«.

Deželnemu glavarju Rapp je rekel cesar: »Bodoča seja deželnega zbora bo le kratka, a prihodnje leto bode mogoče ustreči marsikaterim željam ljudstva, dosihdob se bode nasprotje nekoliko dalo poravnati in moč bode najti stališče za porazumljenje«. Zastopnikom deželnega šolskega sveta je rekel cesar med drugim: »Ljudsko poučevanje je v Tirolih napredovalo, a sedaj pa velja, da se potrebam selskega prebivalstva, ki želi skrajšanja šolske dolžnosti, bolj obsežno vstreže, in ozirati se je na gospodarske razmere in potrebe«.

Ko je cesar obiskal bolnišnico je pohvalil nevtrudljivost usmiljenih sester in njih blagoronošno delovanje v bolnišnici in v šoli, kakor je zopet videl v Bregenci.

Te krasne besede cesarjeve naj bodo povedane vsem katolikom, a tudi vsem nasprotnikom svete vere.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraji Kranjskem, naslednje učiteljske službe: V Besnici 400 gl.; v Olševku 400 gl.; v Terstoniku 400 gl.; v Žabnici 400 gl.; v Sorici 400 gl.; v Voklem 450 gl., povsod je tudi prosto stanovanje, dalje tudi II učiteljska služba v Cerkljah 400 gl. — Službe se oddajajo stalno ali tudi provizorno; do 15. septembra t. l.

V šolskem okraji Kamnik. V Zgornjem Tuhinu 450 gl. in stanovanje; do 16. septembra t. l.

V šolskem okraji Rudolfovem. V Žužembergu 450 gl.; do 20. septembra t. l.

Štirirazredna ljudska šola v Komnu je letos prvokrat izdala tiskano šolsko poročilo. V njem nahajamo na prvem mestu sestavek gosp. Lebana: o šolske bukvarnici, za tem člankom so navedene: šolske oblasti, učiteljsko osebje, šolska kronika in razredba učencev in učenk, katerih vseh skupaj je bilo 304. Podučevali so: dva učitelja, dva kateheta in dve učiteljici.

Cesarjeve besede. — Ko je letos m. avgusta presvetli vladar obiskal Tirolsko in Predarelsko, je spregovoril raznim deputacijam, ki so se mu poklanjale, vzvišene besede, s katerim je razodeval preblago svoje serce, a taki reki zaslužijo, da se spominu ohranijo.

12. avgusta je blagi vladar obiskal odgojišče (penzjonat) jezuitov v Feldkirchen. Poslovivši se in izstopivši iz poslopja, rekel je svitli cesar: »Zelo sem zadovoljen in voščim zavodu daljni uspeh« in O. Löffler še pristavi: »pod varstvom Njih Veličanstva«.

V odgojišči Sacré-Coeur v Riedenburgu je rekel cesar prednici: »Vaše odgojišče je v najboljšem slovesu, tudi dunajsko je močno obiskovano. Poznam je in moja gospa ga je obiskovala pred nekaj časom, le nadaljujte ter izreajte žensko mladež v bogaboječnosti, kreposti in rodoljubji«. — To je dan danes zelo potrebno.

Knezškofu Leiss iz Briksen, ki je prišel poklonit se, rekel je cesar: »Pričan sem o zvestobi in vdanosti duhovščine in veselo je, da skuša vplivati na ljudstvo v smislu konservativnem, in hvala Bogu, tukaj še duhovščina zelo upliva«.

V Innsbruck 13. p. m. je spregovoril cesar v dvornem gradu vitezcu Toggenburg tako-le: »Posebno ljubim Tirolsko in veselí me, da se je ohranilo staro pošteno mišljenje«. Mestnemu župniku Kometer je rekel vladar: »Duhovščina ima velik nalog v Tiroljih, in ker pri ljudstvu veliko veljá, tudi to lahko spolni. V ljudski šoli priučite mladino bogaboječnosti in kerščanstvu in vtisnite ji ljubezen do domovine; postave dovolé cerkvi velik delokrog in nekatere gerče in pomanjkljivosti pri postavi se dade lahko odverniti«.

Deželnemu glavarju Rapp je rekel cesar: »Bodoča seja deželnega zbora bođe le kratka, a prihodnje leto bođe mogoče ustreči marsikaterim željam ljudstva, dosihdob se bođe nasprotje nekoliko dalo poravnati in moč bođe najti stališče za porazumljenje«. Zastopnikom deželnega šolskega sveta je rekel cesar med drugim: »Ljudsko poučevanje je v Tiroljih napredovalo, a sedaj pa velja, da se potrebam selskega prebivalstva, ki želi skrajšanja šolske dolžnosti, bolj obsežno vstreže, in ozirati se je na gospodarske razmere in potrebe«.

Ko je cesar obiskal bolnišnico je pohvalil nevtrudljivost usmiljenih sester in njih blagoronošno delovanje v bolnišnici in v šoli, kakor je zopet videl v Bregencí.

Te krasne besede cesarjeve naj bodo povedane vsem katolikom, a tudi vsem nasprotnikom svete vere.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraji Kranjskem, naslednje učiteljske službe: V Besnici 400 gl.; v Olševku 400 gl.; v Terstoniku 400 gl.; v Žabnici 400 gl.; v Sorici 400 gl.; v Voklem 450 gl., povsod je tudi prosto stanovanje, dalje tudi II učiteljska služba v Cerkljah 400 gl. — Službe se oddajejo stalno ali tudi provizorno; do 15. septembra t. l.

V šolskem okraji Kamnik. V Zgornjem Tuhinu 450 gl. in stanovanje; do 16. septembra t. l.

V šolskem okraji Rudolfovem. V Žužembergu 450 gl.; do 20. septembra t. l.